

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı tarafından Anayasanın 98. ve TBMM içtüzüğünün 96. Maddelerine göre yazılı olarak yanıtlandırılmasını saygılarımla arz ederim. 20.07.2025

Barış BEKTAŞ
Konya Milletvekili

Türkiye, biyolojik çeşitliliği, orman zenginliği ve ekosistem hizmetleri açısından Avrupa'nın önde gelen ülkeleri arasında yer almakta; toplam yüzölçümünün yaklaşık %29'u ormanlarla kaplı bulunmaktadır. Ancak son 23 yılda ormanlarımız artan sıklıkta, genişlikte ve şiddette çıkan yangınlarla karşı karşıya kalmış; çok sayıda ekosistem yok olmuş, milyonlarca ağaç ve binlerce canlı türü zarar görmüştür.

Orman yangınları yalnızca çevresel değil; aynı zamanda sosyoekonomik, hukuki ve siyasi sonuçlar da doğurmaktadır. İklim değişikliği, kuraklık, aşırı sıcak hava dalgaları, kontrolsüz enerji nakil hatları, maden ve turizm yatırımları adına ormanlık alanlara yapılan müdahaleler gibi çok sayıda etken, Türkiye'deki yangın riskini daha da artırmıştır. Bu durum 2021 ve 2023 yazlarında Akdeniz ve Ege bölgelerinde yaşanan büyük çaplı yangınlarda açıkça görülmüştür. Antalya-Manavgat, Muğla-Marmaris, Bodrum, Milas, Gündoğmuş gibi yerleşimlerde binlerce hektar orman alanı yok olmuş; vatandaşlar evlerini, geçim kaynaklarını ve doğal çevrelerini yitirmiştir.

Anayasa'nın 169. maddesi "Yanan orman alanları yeniden ağaçlandırılır; bu alanlar başka amaçla kullanılamaz" hükmüyle bu alanlara yönelik kesin bir koruma sağlamışken, sahada bu anayasal hükmün zaman zaman ihlal edildiğine dair kamuoyunda ciddi iddialar gündeme gelmektedir. Yanan alanların orman statüsünden çıkarılarak otel, golf sahası, maden ocağı, RES-GES projeleri veya imar uygulamalarıyla farklı amaçlara tahsis edildiği öne sürülmektedir. Bu durum hem anayasa ihlali hem de kamunun ortak mirası olan ormanların sistematik şekilde yok edilmesi anlamına gelmektedir.

Ayrıca orman yangınları sonucunda oluşan kayıplar, sadece ağaç varlığıyla sınırlı değildir. Türkiye'deki ormanlar, aynı zamanda binlerce memeli, sürüngen, kuş ve böcek türünün doğal yaşam alanıdır. Yangınlar bu türlerin habitatlarını yok ederek, geri dönüşü mümkün olmayan ekolojik kayıplara neden olmaktadır. Ancak ne yazık ki bu alandaki hayvan kayıplarına ilişkin somut ve düzenli bir devlet istatistiği bulunmamaktadır.

Orman yangınlarına karşı mücadelede hava araçlarının yetersizliği, orman personelinin özlük hakları ve güvenliği, erken uyarı sistemlerinin zafiyetleri de son yıllarda kamuoyu tarafından sıkça eleştirilen diğer önemli sorun başlıklarıdır.

Bu bağlamda;

1. 2002–2025 yılları arasında Türkiye genelinde kaç orman yangını meydana gelmiştir? Bu yangınların yıllara, bölgelere ve sebeplerine göre dağılımı nedir?
2. Bu yangınlarda toplam kaç hektar ormanlık alan zarar görmüştür? Yanık alanların illere göre dağılımı nasıldır?
3. Aynı dönemde yanan alanların orman türlerine (kızılçam, meşe, makilik, sedir vb.) göre dağılımı nedir?
4. Yanan alanlarda tahminen kaç ağaç yok olmuştur? Bu ağaçların türlerine göre ayrıntılı dökümü yapılmakta mıdır?
5. Bu yangınlar sonucunda telef olan yaban ve evcil hayvan sayısı ne kadardır? Yangın sonrası hayvan popülasyonlarının takibi yapılmakta mıdır?
6. Son 23 yılda yangınlardan sonra yeniden ağaçlandırılan alan miktarı kaç hektardır? Hangi bölgelerde, hangi tarihlerde, hangi türlerle ağaçlandırma çalışmaları yapılmıştır?
7. Yeniden ağaçlandırma kapsamında dikilen fidan sayısı kaçtır? Dikilen fidanların türleri, tutma oranı ve bakım süreçleri hakkında kamuya açık veriler mevcut mudur?

8. Hava araçları açısından değerlendirildiğinde, 2003 yılından bu yana kullanılan uçak ve helikopter sayısı yıllara göre nasıldır? Bu araçların mülkiyeti ve kiralama yöntemleri nelerdir?
9. 2021 ve 2023 yıllarında yaşanan büyük yangınlar sonrasında yanan alanların tamamında ağaçlandırma yapılmış mıdır? Bu alanların güncel durumu nedir?
10. 2002–2025 arasında yanan orman alanlarından kaç orman vasfını kaybetmiştir? Bu alanların yeni statüsü nedir?
11. Orman vasfını yitirdiği iddiasıyla Hazine'ye devredilen alanların büyüklüğü nedir? Bu alanlarda yapılan yatırımlar (oteller, maden ocakları, enerji santralleri vb.) nelerdir?
12. Anayasa'nın 169. maddesi uyarınca "yanan alanlar başka amaçla kullanılamaz" hükmüne rağmen, bu alanların başka kullanım şekline geçirildiği herhangi bir örnek tespit edilmiş midir? Edildiyse gerekçesi nedir?
13. Son 5 yıl içinde orman yangını çıkardığı iddiasıyla hakkında adli işlem başlatılan kişi sayısı kaçtır? Kaç kişi hakkında kesinleşmiş mahkeme kararı mevcuttur?
14. Enerji iletim hatlarının, orman yollarının, piknik alanlarının ve kaçak yapıların yangın riski açısından yarattığı tehditlerle ilgili Bakanlığınızın yürüttüğü sistematik bir denetim ve raporlama var mıdır?
15. Orman Genel Müdürlüğü'nün yangınla mücadelede kullandığı bütçe, personel, ekipman ve dijital sistemlerin yıllara göre gelişimi nasıldır?
16. Yangın sonrası rehabilitasyon ve ekosistem onarımı kapsamında yaban hayatını korumaya yönelik ne gibi projeler geliştirilmiştir?
17. Orman köylülerinin yangınlara karşı bilinçlendirilmesi ve eğitimi amacıyla yürütülen projeler nelerdir?
18. Orman personelinin özlük hakları, iş güvenliği ve lojistik destekleriyle ilgili yapılan iyileştirme çalışmaları var mıdır?
19. Bakanlığınızca 2025 yılı itibarıyla oluşturulmuş güncel, halkla paylaşılan bir "Yanan Alanlar ve Ağaçlandırma İzleme Haritası" mevcut mudur?
20. Türkiye'nin yangınla mücadele politikası, yangın öncesi-aktif müdahale-sonrası rehabilitasyon olmak üzere bütüncül bir plan dahilinde midir?